

Ankkuritoiminnan nykytilanne nuorisotyön näkökulmasta

Koonnut: Maria Markkula, korkeakouluharjoittelija, Kuntaliitto, kevät 2026

Kuntaliitto selvitti Ankkuritoiminnan tilaa ja tuloksista selviää, että...

Nuorisotyö ei ole mukana tai osana Ankkuritoimintaa tarkoituksenmukaisesti. Osassa kuntia nuorisotyö on eri syistä ulkopuolinen tai sivuutettu toimija.

Nuorisotyön asiantuntemus tulisi ottaa mukaan, jotta toimintamallin resurssit ja potentiaali saadaan hyödynnettyä täysimääräisesti.

Käytännöt painottuvat reaktiiviseen toimintaan - **ennaltaehkäisevä painotus puuttuu huolestuttavan usein.**

Interventiot tapahtuvat vasta rikosten ja radikalisoitumisen jo tapahduttua. Tarvetta on erityisesti ennaltaehkäisevään toimintaan ja varhaisessa vaiheessa ongelmiin puuttumiseen.

Toimintamallissa tapahtunut selvästi **muutoksia, supistumista tai hiipumista ympäri Suomen.** Mallin toimintatavoista on epätietoisuutta ja epäselvyyksiä.

Paikoittain toiminta erinomaista, mutta toimintaympäristön muutokset ja muut haasteet luovat **tarvetta tiedolle ja toiminnan rakenteiden selkiyttämiseksi.**

Ankkuritoiminnan selvityksen taustat ja toteutus

Ankkuritoiminta Suomessa

- Toiminta on saanut alkunsa 2000-luvun alussa ja on nykyään **valtakunnallisesti levittäytynyt ja kehittyvä moniammatillinen toimintamalli**, jota ohjaa **Ankkuritoiminnan käsikirja**.
 - Mukana asiantuntijoita poliisista sekä sosiaali-, terveys- ja nuorisotoimesta.
 - **Tavoitteena** edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja ehkäistä rikollisuutta: **puuttua** ongelmiin varhaisessa vaiheessa ja **katkaista** jo alkaneita ongelma- tai rikoskierteitä.
- Toteutetaan **ankkuritiimeissä**, jossa tavataan nuori ja hänen perheensä mahdollisimman **varhain** ja kartoitetaan nuoren tilanne **kokonaisvaltaisesti**.
 - > Nuori ja perhe ohjataan tarvittaessa **oikea-aikaisen avun ja palvelujen piiriin**.
- Toiminta perustuu **yhteistyöhön, ennaltaehkäisyyn ja nuoren osallisuuden vahvistamiseen**.
- Toiminta sopeutunut erityisen paljon lähivuosina monien valtakunnallisten uudistusten mukana. Kuntaliitto katsoi, että toiminnan nykytilan ja kehittämistarpeiden kartoitukseen on tarve.

Kysely Ankkuritoiminnasta

- Kuntaliitto toteutti kyselyn Ankkuritoiminnan toteuttamisesti kuntien nuorisotoimille.
 - Vastaajina nuorisotyöntekijät, jotka kosketuksissa tai tekemisissä Ankkuritoiminnan ja Ankkuritiimien kanssa.
- Kyselyn tarkoituksena oli selvittää Ankkuritoiminnan **tilannetta, laatua ja kehittämiskohteita** keräämällä kunnallisen nuorisotyön nuorisotyöntekijöiden **näkemyksiä**.
- Kysely oli avoinna 9.1.–2.3.2026.
- Kysely koostui kymmenestä avoimesta kysymyksestä – aiheina toimintatavat, yhteistyö, resurssit ja toiminnan kehittäminen.
- **Vastauksia kyselyyn saatiin** yhteensä 117 kpl, 97:stä kunnasta, kaikilta hyvinvointialueilta
 - Hyvinvointialueittain Länsi-Uusimaan, Lapin ja Varsinais-Suomen alueet korostuivat (kultakin alueelta yht. 11 vastausta)

Kyselyn kysymykset:

1. Mitkä **toimijat** ovat osana alueesi ankkuritiimiä?
2. Miten **nuorten ohjautuminen** Ankkuritoimintaan on toteutettu?
3. Miten **tietoa vaihdetaan** Ankkuritiimin sisällä?
4. Miten **yhteistyö koulujen ja oppilaitosten kanssa** on järjestetty alueellasi Ankkuritoimintaan liittyen?
5. Mitkä **toimijat haluaisit mukaan** Ankkuritiimiin entistä aktiivisemmin?
6. Minkälaisena koet **nuorisotyön roolin** Ankkuritiimeissä tai ankkuritoiminnassa alueellasi?
7. Miten **Ankkuritiimien välinen yhteistyö** on järjestetty alueellasi?
8. Koetko, että alueesi toimijoilla on **riittävästi resursseja** Ankkuritoimintaa varten?
9. Miten **kehittäisit asiakkaiden ohjautumista** Ankkuritoimintaan alueellasi?
10. Miten **kehittäisit Ankkuritoimintaa** kokonaisuudessaan ja/tai **nuorisotyön roolia** Ankkuritoiminnassa?

Ankkuritoiminnan nykytila

Mitkä toimijat ovat mukana?

Millainen on nuorisotyön rooli toiminnassa?

Mitkä ovat resurssit?

Miten toimintaan ohjaudutaan?

Mukana olevat toimijat

Toiminnassa mukana eniten henkilöitä **poliisista** ja **sosiaalitoimesta**.

Nuorisotyön osallisuus paikoittain puutteellista tai lähes olematonta – nuorisotyön merkitys ja arvo tunnistetaan kuitenkin vastauksissa.

Muista toimijoissa esiin nousevat koulukoordinaattorit, yksittäiset seurakunnat, kasvatus- ja opetuspalvelut sekä päihdetyö.

Nuorisotyön rooli Ankkuritiimeissä ja –toiminnassa 1/2

- Nuorisotyöllä on **aktiivinen ja merkittävä rooli** Ankkuritoiminnassa.
 - Monessa paikassa nuorisotyö on tasavertainen ja arvostettu kumppani toiminnassa ja tiimissä!
 - Erityisesti **erityisnuorisotyöllä** tärkeä ja oleellinen rooli.
 - Yksittäisiä eriäviä näkemyksiä nuorisotyön osallistumisesta Ankkuriin: ”Nuorisotyö ei kuulu osaksi Ankkuritiimiä, vaan yhteistyöverkostoon”, ”Ankkuri on poliisin tehtävä”
- Nuoret **luottavat** nuorisotyöntekijöihin ja nuorisotyön mukanaolo **madaltaa kynnystä** osallistua toimintaan sekä lisää Ankkuritoiminnan **tunnettavuutta**.
 - Nuorisotyöllä parempi kosketuspinta ja suhde nuoriin, kuin monilla muilla toimijoilla.
- Nuorisotyö **tuntee** nuoret ja ovat **läsnä** arjessa: kaduilla, koulussa, vapaa-ajalla.
 - Nuorisotyö pystyy vastaamaan haasteisiin ketterästi, konkreettisesti ja sillä on mahdollisuus olla luova toiminnan toteutuksessa.
 - Nuorisotyö tuo mukanaan paljon tietoa Ankkuritiimiin niin yksittäisistä nuorista kuin nuoria koskettavista **ilmiöistä**.

Nuorisotyön rooli Ankkuritiimeissä ja –toiminnassa 2/2

- Osassa Ankkuritiimeissä nuorisotyön rooli ja asema kuitenkin **olematon, ulkopuolinen ja epäyhdenvertainen**.
 - Jossain kunnissa ei ollenkaan tietoa toiminnasta tai osa Ankkuritoimintaan.
 - Lisäksi nuorisotyö on osassa Ankkuritiimeistä näennäisesti mukana ja ”vain koska käsikirja niin sanoo”.
 - Erityisesti **pienempien kuntien** nuorisotyö Ankkuritiimien ulkopuolella: pienien kuntien nuorisotoimet eivät pääse osallistumaan toimintaan.
- Toiminnassa tapahtunut viime vuosina **muutoksia** (resurssien niukkuus, hyvinvointialueuudistus), jotka muokanneet myös nuorisotyön roolia.
- **Tieto, toiminta ja resurssit** keskittyvät ja riittävät monesti vain isompiin kuntiin.

Toiminnan resurssit

- Resurssit toimintaan koetaan **riittämättömiksi**.
 - Erityisesti pienissä kunnissa ”Resurssit riittävät lähinnä isojen kaupunkien ja kuntien tarpeisiin”
- Erityisesti **poliisin resurssit** nousevat esiin riittämättöminä.
 - Nuorisopalveluiden osallisuus toimintaan tai Ankkuritoiminnan reaktiivisuus ja viestintä kärsii paikoittain (poliisin) vähäisistä resursseista.
- Nuorisopalveluissa resurssihuoli myös **työajasta ja lisääntyvistä työtehtävistä**: Ankkurivastuun lisääminen olemassa olevien tehtävien päälle ilman lisäresurssointia ei ole kestävää.
- Toisaalta nuorisotyön **resursseja ei hyödynnetä**, vaikka niitä löytyisi.
 - Nuorisotyön työpanosta ja potentiaalia ei käytetä täysimittaisesti tai tarpeeksi.
 - Nuorisotyön parempi osallisuus Ankkuritoiminnassa toisi toimintaan lisäresurssia.
- Toiminnalle on **kasvavaa kysyntää**, mutta resurssit ja toiminta supistuu sekä keskittyy alueellisesti.

Toimintaan ohjautuminen 1/2

- Toimintaan voidaan ohjata monin eri tavoin, mutta **rikosilmoitukset ja lastensuojeluilmoitukset** korostuvat ohjautumisen väylinä.
 - Nuoria toimintaan ohjaa eniten **poliisi**, toiseksi **sosiaalitoimi**.
 - Nuoria ohjataan poliisin kautta toimintaan. Osassa Ankkuritiimejä vain poliisi voi ohjata toimintaan.
 - Toimintaan voi suurimmassa osassa Suomea ohjata kuitenkin laajasti kukin tiimin jäsen (mm. nuorisopalvelut silloinkin, kun se ei ole itse osana tiimiä ja toimintaa)
 - **Suorat yhteydenotot** Ankkuriin: **koulut** (esim. koulukoordinaattorit, rehtorit), vanhemmat, nuoret itse
- **Pienet kunnat** korostuvat jälleen: ilmoituskanavia puuttuu, mainintoja resurssien riittämättömyydestä ja kokemus, ettei pikkukuntien nuoria voida tai osata ohjata Ankkuritoimintaan.

Toimintaan ohjautuminen 2/2

- Vastauksissa paljon **epätietoisuutta toimintaan ohjautumisesta**.
 - Nuorisopalveluissa selkeästi puutteita laajasti toiminnan tietoisuudesta.
- Epätietoisuuden perusteella voidaan arvioida **nuorten ohjautuvan rajatulla tavalla ja alueellisesti päätettyjen kriteerien mukaan** toiminnan piiriin.
- **Matalan kynnyksen yhteydenottomahdollisuus** puuttuu osassa alueista kokonaan.

Tiedonvaihto ja yhteistyö

Miten tietoa vaihdetaan Ankkuritiimin kesken?

Millaista yhteistyötä tehdään koulujen ja oppilaitosten kanssa sekä Ankkuritiimien välillä?

Tiedonvaihto Ankkuritiimin sisällä

- Paljon **epätietoisuutta** tiedonvaihdossa
-> kun nuorisotyö ei ole osana Ankkuritiimiä tai sen toimintaa, sisäisestä tiedonvaihdosta ei ole tietoa.
- Isoja **eroavaisuuksia** tiedonvaihdon **aktiivisuudessa**.
 - Tiimien ja yhteistyön aktiivisuus vaihtelee parien viikkojen tapaamistahdista muutamiin infotilaisuuksiin tai tapaamisiin vuodessa.
 - Käytössä erilaisia viestintäkanavia: Teams, WhatsApp, sähköposti yms.
- Paikoittain kuitenkin hyvin **epäsäännöllistä, olematonta tai yksipuolista** tiedonvaihtoa/viestintää.
- **Tietosuojaongelmat** herättää kysymyksiä.
 - Nuorisotyö ei pääse osalliseksi toimintaan tietosuojasyistä.
 - Suostumuksen antamisella ja lomakkeiden kautta nuorisopalvelut mukaan *tarvittaessa*.
 - Tietosuojatulkinnossa isoja eroavaisuuksia – jossain hyvin tarkkoja ja tiukkoja, toisaalla yhteistyö ja tiedonvaihto rullaa
- Yhteistyötä on helpottanut toimijoiden sijaitseminen **samassa toimipisteessä**.

Ankkuritiimien välinen yhteistyö

- **Paljon vaihtelua** olemattomasta yhteistyöstä, muutamiin tapaamisiin **vuodessa** ja harvoista seminaareista ja koulutuksista **kuukausittaisiin** tai parin kuukauden välisiin tapaamisiin.
- **Epätietoisuus korostuu** tai yhteistyötä ei todeta olevan.
 - Nuorisotyö ei tee tai osallistu yhteistyöhön, poliisin mainitaan kyllä tekevän yhteistyötä.
 - Nähdään(kö) Ankkurien yhteistyö vain poliisin tehtävänä?
- Paikoittaista **yhteistyötä kuntien välisesti ja/tai alueellisesti**.
 - Erityisen hyödyllistä, kun **nuoret kulkevat yli kuntarajojen**.

Yhteistyö koulujen ja oppilaitosten kanssa

- Nuorisotyön **merkitys ja rooli korostuu** tässä – nuorisotyö paremmin mukana ja osana koulutyössä koulunuorisotyön kautta.
 - **Koulunuorisotyön** rooli ja merkitys suuri.
- **Paljon erilaista toimintaa** koulujen kanssa ja kouluilla!
 - **Ankkurikahvit** nousee esiin ja mainitaan toistuvasti hyvänä käytänteenä .
 - Myös erilaiset vierailut, puheenvuorot, teemapäivät ja infotilaisuudet.
- **Poliisin vierailut** kouluilla tärkeitä.
- Koulut kontaktoivat paikoittain aktiivisesti Ankkuria ja tekevät **rikosilmoituksia**.
 - Jossain rikosilmoitukset ainoa tapa päästä toiminnan piiriin.
 - Jossain koulunuorisotyö oleellisempi/osallistetumpi kumppani toiminnassa.
- Ankkuritiimiltä kouluille **konsultointiapua** haastavissa tilanteissa.

Toiminnan kehittäminen

Mitä toimijoita tarvittaisiin mukaan?

Miten nuorten ohjautumista Ankkuritoiminnan piiriin,
nuorisotyön roolia ja Ankkuritoimintaa kokonaisuudessaan
voitaisiin kehittää?

Mitä toimijoita tarvittaisiin mukaan toimintaan aktiivisemmin? 1/2

- **Nuorisotyö** enemmän mukaan ja nuorisotyöhön enemmän resurssia.
 - Erityisesti **erityisnuorisotyö** tuo/toisi lisäarvoa toimintaan.
- Jo nyt toiminnassa välillisesti tai osittain mukana olevien toimijoiden **aktiivisempaa osallisuutta ja sitoutumista** prosesseihin, esim. viestinnän kehittämisellä.
 - Tällä hetkellä nuorisopalvelut ja joskus myös muut potentiaaliset keskeiset toimijat jäävät pimentoon, kun tieto ei vaihdu tai kulje.
- **Poliisin** aktiivisempaa ja sitoutuneempaa osallistumista.
 - Enemmän resurssia, jota kohdistaa toimintaan. Lisäksi toivotaan vahvempaa sitoutumista ja jalkautumista kouluihin.
- Mikäli toiminta vakiintunutta ja toimivaa, ei tarvetta toiminnan muuttamiselle tai tiimin laajentamiselle.
 - Korkeintaan toive nykyisten toimijoiden vahvemmassa sitoutumisesta.

Mitä toimijoita tarvittaisiin mukaan toimintaan aktiivisemmin? 1/2

- **Pienten kuntien** näkökulma nousee esiin – tarvitaan pienten kuntien edustusta, lisää alueellista yhteistyötä ja toimintaa pieniin kuntiin.
 - Erityisesti, jos kunnan nuoria on Ankkurissa, oman kunnan nuorisopalvelut olisi tärkeä olla mukana.
 - Toiminnalle tarvetta, kysyntää ja kiinnostusta pienissä kunnissa.
- Hyvinvointialueilta **päihdetyö, terveydenhoitajat, kuraattorit ja sosiaalityöntekijät** mukaan toimintaan.
 - Päihdetyö ollut joskus paikoittain toiminnassa mukana ja siitä hyviä kokemuksia.
- Koulukoordinaattorit ja koulunuorisotyöntekijät.
- Uusia ideoita ja avauksia:
 - Nuorten kanssa paljon tekemisissä olevat **vartijat**
 - **Sovittelun** osaamista tiimiin

Toiminnan ohjautumisen kehittäminen 1/2

- Ohjautumisen ja siihen liittyvien **toimintatapojen selkeytys**: miten ohjaus tapahtuu ja kuka sitä tekee?
 - ”Toimintaan saa tuoda nuoria vain poliisi ja vain *tietynlaisia* nuoria”
 - ➔ Useamman tiimin toimijan tulee voida tuoda toimintaan nuoria, ei vain poliisin.
 - ➔ Vähemmän tiukka linja siihen, millaisia asiakkaita Ankkuriin ohjautuu.
- Ohjautumisen **kynnyksen madaltaminen**: matalan kynnyksen **yhteydenottolomakkeita** ja ohjaamista **ennaltaehkäisevästi** toiminnan piiriin.
 - Ei vain rikosilmoitusten ja lastensuojeluilmoitusten kautta asioiden jo eskaloituttua.
- Asiakasohjauksen **tietosuojakäytänteiden haasteisiin helpotusta** – esim. tietoturvallisella järjestelmällä, jolla välittää tietoa ohjautumisesta.

Toiminnan ohjautumisen kehittäminen 2/2

- Ankkuritoiminnan **tietoisuuden ja näkyvyyden** parantaminen.
 - Toimijoiden kesken ja **sisäisesti**, jotta Ankkuritoiminnan piiriin osataan ohjata.
 - **Rehtorien ja vanhempien** keskuudessa, jotta kouluissa ja kotona osataan ohjata toimintaan.
 - Enemmän **jalkautumista** kouluille.
 - Enemmän **positiivista näkyvyyttä** ja tunnettavuutta ankkuritoiminnalle: osallistumisen stigman purkaminen.
- **Yhteistyön ja kommunikaation** lisääminen ohjautumisessa.
 - Esim. nuorisopalvelut ja sen asiantuntemus tilannekuvasta, ilmiöistä ja nuorista mukaan varhaisiin vaiheisiin sekä asiakkuuksien arviointiin.
- Toimintaan **sitoutumisen ja jatkuvuuden parantaminen**.
 - Ongelmien jatkuessa yhteyden säilyminen nuoreen.

Ankkuritoiminnan yleinen kehittäminen 1/2

- **Poliisille enemmän resurssia toimintaan ja nuorisotyö paremmin mukaan** sekä rooli vahvemmaksi.
 - Nuorisotyön merkityksellisyyden korostamista nuorten kokemusten sanoittamisen kautta.
 - Ankkuritoiminnan tuominen lähemmäs arkea nuorisotyön mukaanotolla ja roolin vahvistamisella.
- Toiminnan muuttamista reaktiivisemmasta **ennaltaehkäisevämmäksi**.
 - Nyt monesti toiminnan piiriin pääseminen vaatii lastensuojelu- tai rikosilmoituksen.
 - ”Kevytmuotoinen palvelumalli huolestuttaviin tilanteisiin” ?
- **Pienten kuntien huomioimisella** nuorten yhdenvertaisuuden edistämistä.
 - Nuoret tällä hetkellä eriarvoisessa asemassa isoissa ja pienissä kunnissa Ankkuritoiminnan osalta.
- **Yhteistyön lisääminen** toimijoiden kesken sekä alueellisesti.
 - Lisää **kohtaamisia** ja tukea (livenäkin) Ankkuritiimien ja niiden toimijoiden kesken.

Ankkuritoiminnan yleinen kehittäminen 2/2

- **Viestinnän** ja tiedotuksen parantaminen sekä **toimintatapojen** laajempi yhtenäistäminen, tilastointi ja raportointi.
 - Toiminnan tavoitteet, toimenpiteet ja roolit (erit. nuorisopalvelut) **selkeämmäksi**: muutokset ja mahdolliset supistumiset ja hiipumiset tuoneet epäselvyyttä toimintaan.
-> *Käsikirjan käytön ja tietoisuuden lisääminen.*
 - Tiedotus toiminnasta ja osallisuus **oman kunnan nuoriin** liittyen kunnan nuorisopalveluille.
 - Lisää huomiota ryhmiin ja **joukkoilmiöihin**.
 - Nuorisopalvelut joukkoilmiöiden asiantuntijoita!
 - Ryhmien ja joukkojen tunnistaminen ja erilaiset toimintamallit.
- Enemmän **jalkautumista** lähemmäs nuoria: koulut, päättärit, nuorisotilat.
- **Ankkuripuhutteluiden** odotusaikoja lyhyemmiksi, **seurantaa** tapaamisten jälkeen ja keskusteluiden nuorilähtöisyyden lisäämistä.

Yleisiä huomioita

Yleisiä ja kokoavia huomioita tuloksista

Yleisiä huomioita ja toistuvia trendejä vastauksissa

- **Nuorisotyö ei ole mukana tai osana toimintaa** tarkoituksenmukaisesti. Nuorisotyö on ulkopuolinen tai sivuutettu toimija eri syistä.
 - Nuorisotyön asiantuntemus erityisesti ilmiöistä olisi tärkeää huomioida ja hyödyntää.
- Toiminta liian reaktiivista ja puuttuu vasta rikoksien jo tapahduttua ja tilanteen eskaloiduttua: **ennaltaehkäisevä painotus puuttuu.**
 - Toive matalan kynnyksen yhteydenottomakkeista ja ohjaamisesta, toimintaan otettavien nuorien profiilin laajentamisesta ja varhaisemmasta puuttumisesta huolen herätessä. Rikosilmoituksen tai lastensuojeluilmoituksen ei tulisi olla ainoa väylä toimintaan.
- **Toiminnan vähäisyys pienissä kunnissa** nousee vahvasti esiin.
 - Toimintaa koordinoi iso kunta tai se on keskittynyttä resurssien ja kysynnän takia.
- Toisaalta hyviä tuloksia toimivuudesta erityisesti kaupungeista.
- Toimintaa toteutetaan **eri tavoin ja eri resurssein.**
 - Koko toiminnan toteuttamisen skaala näkyvissä: rakenteellisesta, pitkäjänteisestä ja vaikuttavasta työstä olemattomaan toimintaan.

Yleisiä huomioita ja toistuvia trendejä vastauksissa

- Toiminnassa selvästi tapahtunut **muutoksia, supistumista tai hiipumista ympäri Suomen.**
 - Muutosta tapahtunut **huonompaan suuntaan.**
 - Hyvinvointialueuudistus muokannut toimintaympäristöä, osallistuvia toimijoita ja resursseja.
 - **Tarvetta tiedolle ja toiminnan rakenteiden selkiyttämiseksi:** laajaa epätietoisuutta ja hämmäisyyttä.
 - *”Aiemmin toimi.. Aiemmin oli mahdollista... Oli aiemmin hyvää.. Ajettiin alas...”*
- Vastauksissa havaittavissa paljon **väärinymmärryksiä** Ankkuritoiminnan luonteesta ja tarkoituksesta havaittavissa **erilaisia käsityksiä ja epätietoisuutta.**
 - Epäselvyyttä erityisesti nuorisotoimen tarkoituksenmukaisesta roolista: Kuuluuko nuorisotoimi osaksi Ankkuritiimiä ja missä muodossa? Kuinka vahva painotus ja vetovastuu poliisilla tulisi toiminnasta olla?
 - Vastauksien epäselvyydestä ja erilaisista näkemyksistä Ankkuritoiminnasta herää kysymys: Onko toiminnan arvo ja potentiaali, käsikirja ja valtakunnallinen toimintamalli tiedossa?

Lisätietoja:

Elsa Mantere

*Liikunnan ja nuorisoasioiden
erityisasiantuntija*

+358 50 565 0306

elsa.mantere@kuntaliitto.fi

Tatu Keitaanniemi

Projektikoordinaattori

+358 50 477 9005

tatu.keitaanniemi@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet